

Mecanismul actual de finanțare a cultelor religioase suferă de multiple neajunsuri, iar Asociația Secular-Umanistă din România (ASUR) a subliniat în repetate rânduri problemele ridicate de acesta:

1. Afectează caracterul laic al Statului
2. Afectează independența cultelor religioase
3. Permite manipularea electorală
4. Este netransparent
5. Grevează bugetul de stat

Culte primesc bani de la Stat într-o gamă foarte variată de forme, greu de urmărit și de centralizat:

1. Fonduri pentru plata:
 1. preoților din parohii (257,4 milioane de lei în 2011)
 2. personalului neclerical (cca. 150 milioane de lei în 2011)
 3. personalului neclerical din instituțiile de învățământ teologic
 4. preoților din spitale, armată, penitenciare
 5. profesorilor de religie (cca. 100 milioane de lei noi în anul școlar 2005 – 2006)
2. Finanțări pentru construcția de noi biserici și renovarea celor vechi (28,3 milioane de lei în 2011)
3. Finanțări "punctuale": de ex. numai în prima jumătate a acestui an pentru construcția catedralei s-au alocat 10 milioane de lei de la Guvern, 10 milioane de la Primăria Capitalei și 5 milioane de la Primăria sect. 3
4. Transferarea gratuită în proprietatea BOR a nenumărate terenuri și clădiri. De ex., la începutul anului Guvernul a "donat" Patriarhiei câteva **zeci de clădiri** și peste **30 de hectare de teren**, aflate pînă atunci în proprietatea Statului. Printre aceste clădiri se numără fostul sediu al Parlamentului României, un bloc din centrul Bucureștiului, mai multe hoteluri și restaurante
5. Variate finanțări oferite de administrația locală și de întreprinderile de stat

*"Situția este foarte serioasă. Cultele religioase drenează bugetul de stat de sute de milioane de euro anual, partea leului fiind luată de BOR. Estimăm ca la nivelul acestui an cel puțin 200 de milioane de euro au luat calea diferitelor Biserici; repet, este o sumă **minimă**. Unele bunuri de patrimoniu sînt extrem de greu de evaluat; cum poți să evaluezi fosta clădire a Parlamentului României, pe care Guvernul a transferat-o gratuit Patriarhiei? ASUR propune schimbarea mecanismului actual de finanțare și înlocuirea subvenționării cultelor de la buget printr-o contribuție bisericească opțională, colectată după sistemul din Germania. În acest fel vom degreva bugetul de stat pe de o parte, iar, pe de alta, cultele vor deveni mult mai responsabile în fața propriilor aderenți."* a declarat Toma Pătrașcu, președinte ASUR.

Din punct de vedere legislativ și demografic, situația religioasă din România este similară celei din Germania:

1. Nu există o Biserică de Stat
2. "În România nu există religie de stat" (Legea Cultelor; L 489/2006, art. 9)
3. Cultele au statut de utilitate publică
4. Legea Cultelor; L 489/2006, art. 8
5. Există o relativă omogenitate religioasă
6. 86% din populație se declară de religie Ortodoxă

Sistemul german de finanțare a cultelor presupune existența unei contribuții bisericești, colectată de stat în numele diferitelor Biserici și virată ulterior acestora. Contribuția este plătită doar de cei care se declară drept membri ai unui cult religios și este opțională în sensul în care orice cetățean poate să renunțe la achitarea ei în momentul în care se decide să părăsească acel cult. Mai mult, colectarea ei de către Stat se face pe baze comerciale, Bisericele care apelează la acest sistem platind un comision (cca. 3,5%) din totalul sumelor încasate; în acest fel, bugetul Germaniei suplimentându-se cu câteva sute de milioane de euro anual.

Avantajele adoptării unui mecanism similar în România sînt evidente:

1. Garantează neutralitatea religioasă a Statului
2. Asigură independența cultelor religioase
3. Asigură o finanțare predictibilă a acestora
4. Încurajează cultele să fie mai responsabile în relația cu enoriașii
5. Elimină posibilitatea folosirii cultelor ca agenți electorali
6. Este transparent
7. Sursă de venit suplimentar la bugetul de stat
8. Ex.: în Germania, Statul încasează un comision de cca. 3,5% din suma colectată
9. Permite cultelor realizarea unor economii importante
10. Ex.: în Germania, se estimează că Bisericele ar trebui să suporte un cost de 20-25% din suma colectată în cazul în care și-ar dezvolta o infrastructură proprie

“Modernizarea a însemnat separarea statului de biserică. [...] Politicienii fac cadouri monumentale; nu uitați că cele mai bune afaceri dubioase le faci cu biserica, deoarece există un fel de pudoare a presei și a politicienilor de a critica biserica.” a afirmat sociologul Alfred Bulai, conferențiar universitar în cadrul Facultății de Științe Politice, SNSPA. Declarația a fost făcută cu ocazia conferinței de presă pe tema Legii Contribuției Bisericești, organizată de ASUR.

Introducerea în România a unui astfel de mecanism este posibilă în limitele actualului cadru legislativ:

- Legislația prevede auto-finanțarea cultelor:

“Cheltuielile pentru întreținerea cultelor și desfășurarea activităților lor se vor acoperi, **în primul rînd** [s.n.], din veniturile proprii ale cultelor [...]” (Legea Cultelor; L 489/2006, art. 10, al. 1)

- Legislația prevede posibilitatea auto-finanțării prin contribuțiile credincioșilor:

“Culte pot stabili contribuții din partea credincioșilor lor pentru susținerea activităților pe care le desfășoară.” (Legea Cultelor; L 489/2006, art. 10, al. 2)

- Există deja un mecanism similar – prevederea 2% din Codul Fiscal

În viziunea ASUR, pentru a adapta actualul cadru legal, trebuie intervenit asupra următoarelor acte normative:

1. **Codul Fiscal:**
 1. Introducerea unor prevederi privind colectarea de către ANAF a Contribuției Bisericești
2. **Legea Finanțelor Publice:**
 1. Stoparea finanțării cultelor din fonduri publice odată cu introducerea Contribuției Bisericești
 2. Stoparea cheltuielilor efectuate de către Ministerul Educației și Cercetării cu organizarea și desfășurarea orelor de religie, a concursurilor și

Olimpiadelor la această materie, a concursurilor de titularizare a profesorilor de religie etc.

3. Se acceptă unele finanțări cu caracter excepțional pentru bisericile românești din Republica Moldova și diaspora, Muntele Athos și Ierusalim. Fondul respectiv va fi administrat fie de Ministerul Culturii, fie de Ministerul de Externe și va fi limitat la un anumit procent din bugetul total al ministerului respectiv.

3. Legea Finanțelor Publice Locale:

1. Finanțarea pentru obiective religioase de interes local trebuie aprobată prin consultarea populației din respectiva unitate teritorială

4. Legea salarizării unitare (L. 330/2009):

1. Stoparea salarizării din fonduri publice a personalului clerical și neclerical odată cu introducerea Contribuției Bisericești
2. Stoparea salarizării din fonduri publice a profesorilor de religie odată cu introducerea Contribuției Bisericești

Evident, sîntem conștienți ca un astfel de demers nu se poate realiza de pe o zi pe alta, de aceea dorim să inițiem o dezbatere cît mai largă, la nivelul întregii societăți. ASUR este deschisă la cooperare și propune un dialog onest cu toate părțile implicate: clasa politică, cultele religioase, societatea civilă.